

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Преслав Михайлов Димитров
Ръководител катедра „Туризм“ и Декан на Стопанския факултет
при Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление(Туризм)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Стилияна Димитрова Басмаджиева*

Тема на дисертационния труд: *„Маркетингово управление на здравния туризъм“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1020/08.05.2020 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Стилияна Димитрова Басмаджиева е роден на 07.10.1991 г. в гр. Пловдив. Средното си образование получава в Езикова гимназия „Иван Вазов“, гр. Пловдив с профил испански и руски език. След това е приета в УНСС, специалност „Икономика на туризма“ ОКС „Бакалавър“, която завършва успешно през 2014 г. През 2015 завършва успешно специалност „Икономика на туризма“ ОКС „Магистър“. През 2016 г. е приета в ОКС „Доктор“ в УНСС, катедра „Икономика на туризма“ с научен ръководител доц. д-р Николай Цонев.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“/факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление(Туризм)“ първоначално в редовна форма, а след трансформация в задочна форма със срок на обучение до месец март 2021 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е представен в обем от 278 страници компютърно набран текст. Състои се от заглавна страница, съдържание – 8 стр., увод - 6 стр., три глави с включено заключение с общ обем от 233 стр., използвана литература – 15 стр. и три приложения с общ обем от 13 стр.

Актуалност на темата: Според докторанта актуалността на тази тема се обуславя от текущото състояние на туризма в България, както и от тенденциите, свързани със съчетаване на туристическите пътувания с лечение или превенция на заболявания.

Като **обект** на изследването е определен здравният туризъм на макроикономическо равнище. Изведени са основните видове здравен туризъм, разгледана е ресурсната осигуреност на страната за развитие на здравния туризъм и на тази основа е анализирано текущото състояние на здравния туризъм в България. Проучен е чуждестранния опит на държави с развит здравен туризъм и са обобщени добрите световни практики. **За предмет** на дисертационния труд е определена маркетинговото управление на здравния туризъм на макроикономическо равнище и

възможностите, които предоставя за разработването на подходящ маркетингов стратегически план, което да доведе до неговото развитие на територията на нашата страна. За целите на настоящия труд се създава методологична рамка с критерии и показатели, която се прилага в емпиричното изследване с цел оценка и прогноза за предмета на изследване.

Цел на изследването е чрез маркетинговото управление да се постигне усъвършенстване на здравния туризъм в районите с основна и разширена специализация в областта на здравния туризъм.

Постигането на така поставената цел от докторанта предопределя решаването на следните **изследователски задачи**:

1. Изследване на спецификата на здравния туризъм и ресурсната осигуреност.
2. Анализирание на добрите практики на управление на здравния туризъм.
3. Определяне на особеностите на маркетинговото управление.
4. Разработване на продуктовата политика на здравния туризъм и приложение на маркетинговото управление на макроикономическо равнище.
5. Моделиране на основни дейности по маркетинговото управление на здравния туризъм на макроравнище в България.
6. Създаване на модел на стратегически маркетингов план за управление на здравния туризъм в България на мезо- и макроравнище, в частност в район София.

Основната теза на дисертационния труд се основава на твърдението, че познаването и приложението на маркетинговото управление в здравния туризъм е от съществено значение за повишаване на конкурентоспособността на здравния туризъм и за неговото развитие. Потвърждаването на тази теза се осъществява чрез следните работни хипотези, доказването или отхвърлянето, на които ще послужи като основа за разработването на модел, насоки и препоръки към организациите, заети в здравния туризъм:

Хипотеза 1: Здравният туризъм е един от най-бързоразвиващите се специализирани видове туризъм, както в България, така и в световен мащаб, поради което е от съществено значение неговото познаване и устойчиво управление.

Хипотеза 2: Прилагането на маркетинговото управление при създаване на нормативната уредба, свързана със здравния туризъм, както и използването ѝ от страна на заинтересованите страни, ще осигури постигането на устойчивост в развитието на сектора, повишаване на приходите от него, както и адекватното му популяризиране в селектирани дестинации.

Хипотеза 3: Проучването и оценката на условията за развитие на здравния туризъм дава възможност за създаване на Стратегически маркетингов план, който би улеснил както управлението на здравния туризъм в България, така и този по селектирани туристически райони.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Акцентираща се върху: постигнатите основни научни и/или научно-приложни резултати; използваната методология; изпълнението на поставените цел и задачи.

Докторантът е изследвал емпирично аспектите на маркетинговото управление на продукта на здравния туризъм, както на равнище отделно туристическо и/или здравно предприятие (здравно заведение от вида МБАЛ, специализирани болници за рехабилитация и физикална терапия, терапевтично-рехабилитационни центрове и т.н.),

така и на локално и макро равнище в лицето на общинските и национални структури за развитие и управление на здравния туризъм в Република България.

Предложен са методологична рамка на изследване на маркетинговото управление на здравния туризъм и усъвършенстван модел за управление на здравния туризъм за Район София.

4. Оценка приносите моменти в дисертационния труд

Кратка оценка за приносите, посочени от дисертанта. Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.

На основа на изследването представено в дисертационния труд могат да се открият следните научни приноси:

1. Изведена е научно-обоснована типология на здравния туризъм, включваща неговите видове и разновидности.
2. Разработени са препоръки за усъвършенстване на дейностите на организациите за управление на туристическите райони.
3. Представен е алгоритъм за приложение на маркетинговото управление в здравния туризъм на локално и национално равнище (наречено от автора „макроравнище“ в труда.
4. Направен е опит за класификация на иновациите, номенклатурата и асортимента на здравния туризъм.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите са авторово дело и отговарят на минималните национални наукометрични изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ в ПН 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление(Туризъм)“ в УНСС“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен в достатъчен обем и пълно и вярно представя основните съдържателни и приносни моменти на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Наред с приносите и ползите на дисертационния труд, могат да бъдат открити и някои слабости, които не са от принципно естество имат свойството предимно на препоръки и не намаляват изтъкнатите достойнства на разработката, отнасящи се до:

- необходимост авторът да анализира и представя по-задълбочено първоизточниците, третиращи фундаментални въпроси от теорията на устойчивото развитие и управленските системи в туризма;
- недостатъчно терминологично изясняване на понятийния апарат, с който се бори, както и липса на представяне на някои съществуващи връзки между изследваната фактология, което се забелязва при формулировката на изследователската теза;
- констатират се също известни технически и стилово-езикови слабости.
- В увода се говори за прогнозиране за развитие на здравния туризъм, но по същество е извършен анализ на настоящето състояние, а реално прогнозиране няма.

8. Заключение

Въз основа на представения за рецензиране дисертационен труд, считам че дисертационния труд се съдържа научно-приложни резултати, които представляват самостоятелен оригинален принос в икономическата и управленска наука в сферата на туризма. Също така, от разработката е видно, че кандидатът притежава необходимите задълбочени теоретични знания в областта на маркетинговото управление на здравния туризъм, както и че може да провежда самостоятелни научни изследвания (чл. 27 и чл.28 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ).

Видно е, че дисертационният труд е във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните правила на УНССС.

С оглед на гореизложеното предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по ПН 3.8 „Икономика“ на докторант Стилияна Димитрова Басмаджиева.

12.06.2020 г., гр. Благоевград

Подпис: .....
доц. д-р Преслав Михайлов Димитров